

Visst kan du måla

**Information och råd till gravida
och småbarnsföräldrar**

Gudrun Abascal,
chefsbarbmorska BB Stockholm

När man väntar tillökning eller nyligen har blivit förälder vill många göra i ordning barnrummet, fräscha upp gamla barnmöbler eller kanske flytta till något större. Då väcks ofta frågan: Hur bra är det för gravida och små barn att vistas i närheten av målarfärg?

I mitt yrke som barnmorska kommer jag ofta i kontakt med undrande föräldrar och jag har märkt att det finns ett stort behov av information på området. Som du snart kommer att läsa innebär användande av vattenbaserade och lågemit-terande målarfärger i regel ingen risk om du är gravid eller har små barn i närheten. Så länge du följer instruktionen på färgförpackningen behöver du inte vara rädd för att färgen ska påverka ditt barn negativt.*

**Lågemitterande färger är färg som avger extremt låga värden av kemiska ämnen.*

Kan jag måla när jag är gravid?

Så länge du tänker på att använda vattenbaserade och lågemitterande målarfärger, som är den vanligaste typen av färg vid inomhusmålning, visar omfattande forskning att det normalt inte är några problem att måla under tiden du är gravid. Ventilera rummet medan du målar genom att till exempel öppna ett fönster.

De flesta kulörer finns både som vattenbaserad målarfärg och som färg baserad på organiska lösningsmedel. Du ska helt undvika att använda färger baserade på organiska lösningsmedel.

Om sådan färg måste användas ska du överlåta målandet till någon annan och själv hålla dig undan tills färgen torkat och lukten avtagit innan du vistas i rummet igen. Även sprayfärger som innehåller organiska lösningsmedel ska du som gravid helt undvika att komma i kontakt med.

Kan jag måla hemma utan att spädbarnet/barnet påverkas?

Använd vattenbaserade och lågemitterande färger och se till att du har ett ordentligt luftdrag i rummet medan målningsarbetet pågår.

Lacknafta, färg, lack och sprayer med organiska lösningsmedel ska däremot inte användas i rum där små barn samtidigt vistas. Om man måste använda denna typ av produkter så vänta tills de torkat och lukten avtagit innan du låter ditt barn komma in i rummet igen.

Var också noga med att inte ställa penslar i blöt i lösningsmedel där små barn kan komma åt dem.

Om man målat med färger baserade på organiska lösningsmedel kan man med fördel ställa penslarna i vatten om man tänkt använda dem dagen efter igen.

VANLIGA FRÅG

Vad består egentligen dagens målarfärg av?

Färg består av lösningsmedel, bindemedel, pigment och tillsatser. Idag är det vanligaste lösningsmedlet vatten. Det ingår för att ge färgen en lämplig konsistens så att den går lätt att stryka på när du målar. Bindemedlet i vattenburna färger utgörs av små plastkulor som drar ihop sig och bildar en yta när vattnet avdunstar. Pigmenten är oftast naturliga mineraler. Dessutom innehåller färgen tillsatsmedel som förbättrar färgens egenskaper som till exempel att färgen torkar lagom fort. Färger baserade på organiska lösningsmedel innehåller bindemedel av olika typer av oljor och alkyder. Dessa färger torkar genom att lösningsmedlet avdunstar och bindemedlet oxideras av luftens syre, varvid ett fast och hållbart skikt bildas.

Vilka färger kan jag använda?

Dagens vattenbaserade och lågemitterande färger innebär en låg risk att måla med när man är gravid eller har små barn i närheten. Se till att lämna fönster och dörrar öppna så att det blir ett ordentligt luftdrag i rummet. Läs noga på förpackningen och fråga din färghandlare om du är osäker på vilken färg som är vattenbaserad.

Vilka färger bör jag undvika?

Om du är gravid eller har små barn i närheten ska du inte måla med färg som innehåller organiska lösningsmedel, till exempel vissa lackfärger och sprayfärger. Fråga i färghandeln om du inte vet vilka produkter det gäller.

Om produkter baserade på organiska lösningsmedel måste användas låt då någon annan i familjen eller professionella målare utföra arbetet. Det är viktigt att ventilerar rummet ordentligt tills

GÖR OCH SVAR

lukten har avtagit. När färgen torkat och lukten minskat kan både gravida och små barn vistas i rummet igen.

? Vad händer om mitt barn sväljer färg?

Vattenbaserade färger som till exempel akrylat- och latex-färger innebär i regel liten risk om barnet bara får i sig en liten mängd.

Produkter baserade på organiska lösningsmedel, till exempel lacknafta, är däremot farliga för barn. Får ditt barn i sig av en produkt som baseras på organiska lösningsmedel ska du omgående ringa 112 och begära giftinformation eller genast uppsöka läkare.

? Vad gör jag om mitt barn sväljer färg?

Ge barnet något att dricka, gärna mjölk. Det är ett sätt att späda ut det ämne som barnet fått i sig. Om barnet fått i sig en liten mängd vattenbaserad färg är det i regel inte farligt. Däremot bör man skölja ur barnets mun om barnet fått i sig färg som baseras på organiska lösningsmedel. Försök inte framkalla kräkning eftersom organiska lösningsmedel då kan dras ner i lungorna och orsaka en så kallad kemisk lunginflammation. Om barnet får hosta, kräkningar, andningsbesvär eller visar tecken på slöhet, åk så snart som möjligt till sjukhus eller ring omgående 112 och begär giftinformation. Se till att ha färgens förpackning tillgänglig så att du kan berätta vad ditt barn fått i sig. På färgens förpackning finns också information om vad du ska göra om ditt barn får färgstänk på huden eller i ögat.

? När kan mitt barn flytta in i det nymålade rummet?

Om du målar med vattenbaserad och lågemitterande färg kan barn vistas i rummet så snart målningen är avslutad.

Om man har målat med färger baserade på organiska lösningsmedel är det svårare att säga exakt hur lång tid det tar innan gravida och småbarn kan vistas i rummet igen. Det tar nämligen längre tid för färgen att torka ju kallare det är och ju sämre luftcirkulationen är i rummet. I vanliga fall brukar man prata om några dagars väntan eller tills färgen har torkat helt och lukten avtagit.

MÅLARTIPSRUTA

- När du målar barnrum så tänk på att rosa och blått inte alls är lika självklara flick- och pojkfärger för barn som för vuxna.
- Visste du att färgfabrikernas hemsidor innehåller massor av gratis inspiration, tips och råd på hur du kan förnya ditt hem.
- Flera färgfabrikanter har också tagit fram speciella målningskit för just barnrum med roliga färger och schabloner.
- Ta vara på den kunskap som finns hos personalen i din färghandel. De har ofta många bra tips och råd om färg och inredning.

Vill du veta mer?

ADRESSER OCH HEMSIDOR

Kemikalielista

På konsumentverkets hemsida hittar du bra information om de flesta kemiska produkter och inte bara färg. Där finns också en lång lista på de vanligaste kemikalierna, vad produkterna innehåller och hur de påverkar ditt barn. Sök efter dokumentet "Kemiska produkter" på:

www.konsumentverket.se

Kemikalier i barns vardag

Kemikalieinspektionen har tagit fram en lättläst broschyr om kemikalier som barn ofta kommer i kontakt med i sin vardag. Den tar upp allt från leksaker och textilier till målarfärger och tvättmedel.

För mer allmän information om vad färger innehåller och vad du bör tänka på när du målar inomhus har Kemikalieinspektionen tagit fram den lättlästa broschyren "Bygga och måla klokt". Den hittar du gratis på:

www.kemi.se

Graviditet och hälsa

Socialstyrelsen har till uppdrag att utfärda föreskrifter och allmänna råd inom hälsoskydd. Vill du veta mer om graviditet och hälsa och se vilka undersökningar och rekommendationer som finns på området kan du med fördel gå in på Socialstyrelsens hemsida:

www.socialstyrelsen.se

Giftinformationscentralen

Om ditt barn till exempel skulle få i sig färg eller få färg i ögat är det i första hand giftinformationscentralen du ska vända dig till för information och rådgivning. På deras hemsida hittar du en lång lista över kemikaliers inverkan på barn. Där hittar du också råd om hur du ska göra om olyckan är framme.

www.giftinformation.se

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket är den myndighet som kan svara på frågor om regler när det gäller graviditet och målning i arbetet. Man har bland annat en föreskrift som talar om regler som gäller för gravida och ammande i arbetslivet.

www.arbetsmiljoverket.se

Information om målning

På färgproducenternas hemsidor finns produktinformation och råd kring vad du bör tänka på när du målar i hemmet. På Sveriges Färgfabrikanters Förenings hemsida hittar du länkar till de färgproducenter som är medlemmar i branschorganisationen.

www.sveff.se

Sveriges Färgfabrikanters Förening
E-post: sveff.info@ktf.se www.sveff.se